

БАЙРОҚДОРЛАР

Шахтёр. Нақадар масъудият-ли ва шарафли касб. Ана шу ҳунар эгаларининг меҳнати, ақл-заковати, гайрат-шижоати билан ер остида лотини ётган кўмир халқ ҳўжалигининг ҳўтиёвлари учун хизмат қилмоқда, совет йиллари хонадонларини фаровон, турмушини чарвотой қилишга ёрдам бермоқда.

Республикамиз қотнармаси Ангренда шу касби шон-шўҳратини доим ошираётган, уни доғ туширмай пок сақлаётган, ҳаммага кўа-кўа қилаётган меҳнат-севарлар жуда кўп. Тўққизинчи шахтанинг донгдор тозалаш за-бони элчиси Бобонозар Ўлдошев аш оғизга тушган шундай қончиларнинг бири. У эсини та-ниганидан бери ана шу дар-гоҳда ишлаб келмоқда.

Бобонозар ана 9-шахта осто-насида дастлабки қадам қўйган вақтда, мўвловлари эидигани сабаб урган хўшбўйим йитган эди. У қончиллик касбини тан-лашга тайлаб қўйдик, лекин ав-ча вақт унга кўнча олмай юрди. Ахир, юз эллик метр-ча ер остига тушиб, бу ерда кўмар қазиб олишга кўнчили-нинг ўзи бўлмайдиган, албатта. Шунинг учун ҳам дастлабки вақтларда анча қийнади, ҳа-то касбини ўзгартириш фикрига ҳам тушди. Ундаги бундай нафрийти сезган тажрибали шахтёрлар дарров ёрдамга кел-ди. Дастлабки вақтларда ҳамма ҳам шундай бўлиши-ни, ласб эгаллаш ўғай эмаслиги-ни, ласб ёрдамга сўйишда кўнчи-ка ҳосил бўлишини унга тушунтардилар.

Эидилида номи шахтанинг барча меҳнаткашлари ўртасида машҳур бўлган Бобонозар ака Ўлдошев тажрибали шахтёр-ларнинг ана шу панд-насихат-лари ва ўғитларига қўлоқ со-либ, жуда тўғри қилганлигини ҳўрсанд бўлиб тилга олади.

Ҳақиқатан ҳам биринчи навбатда касбга меҳр қўйиб ке-рак. Шу йўлда дастлабки қи-йинчиликлардан чўчимаслик ло-зим. Агар ундан чўчиб, ирода-сизлик қилсанг албатта ютқи-засан. Бажараётган ишини кат-тамин-кичими албатта қалб кў-рини қўшиб меҳнат қилсанг лам бўлмайсан, обрў-эътибор ҳам орттирасан. Халол меҳ-натинг доим юксак қадрлан-диган бўлади.

Ҳақиқатан ҳам донгдор шах-тёрнинг меҳнат йўли унинг фидри нақадар тўғри эканлиги-ни яққол кўрсатиб турипти. Ўсиб бунга эгаллашган Бобо-нозар ака Ўлдошев эидилида шахтанинг энг илгор илчилари сафидан муносиб ўрин олди. Коммунистик меҳнат зарбдор-нинг портрети мана бир неча йилдан бери корхона «Хўрмат тахтасидан» тушмай келмоқда.

Бирор кун йўқки, у норма-сини эибебас билан бажармаган бўлсин. Шахтада, ҳар смевда нормага қўшимча бир-икки то-надан ёқилги қазиб чиқариш ҳаракатининг тапабўвкорлари-дан бири ҳам Бобонозар ака. У шахсий беш йиллик тошпир-икни бажариб бажариш учун ку-рашаётганлар сафига қўшилган. Мўҳир қончи анимасига олган

шахсий мажбуриятини шараф билан бажармоқда. Шу қуилар-да тўққизинчи беш йиллигининг сўнгги йили меҳнат ҳисобини бошлаш арафасида турибди. Айниқса, у ўтган ҳал қилувчи йилда жуда баракали ишлади, меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришди. Шахтёрнинг фидокор-лиги иши муносиб тақдирланиб, у Ленин ордени билан мукофот-ланди. Партия ва ҳўкуматкизи-нинг бу юксак мукофоти Бобо-нозар акани меҳнатда янги-янги ютуқларга эришинга руҳлан-тир юборди. Шу қуиларда у, нормани доим 120—130 про-цент қилиб бажармоқда.

9-шахтада зарбдорчасига иш-лаб, халол меҳнат таштини су-раётган бундай қончилар жуда кўп. Улар тўққизинчи беш йил-лигининг белгиларини йилда юкс-ак марраларни эгаллаш, кол-лектив анимасига юклатилган барча назибларнинг тўла ва олинг билан адо этилишига му-носиб ҳисса қўшиб, КПСС Мар-казий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш-га астойдил ҳаракат қилмоқда-лар.

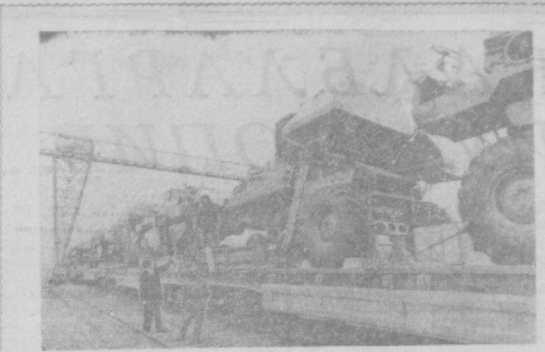
Шахта мустаҳкамловчиси Аб-духалиф Аҳмадхонов, проҳод-качи Александр Романов, то-залаш забони илчиларидан Ўлдошбой Тоқибоев, Влади-мир Шин ва бошқалар шўлар жумласидандир. Уларнинг ў-тган йилдаги баракали меҳнат-лари муносиб тақдирланди, кўркакларига Меҳнат Қизил Байроқ ордени тақиб қўйилди. Шахта илчи-хизматчиларидан

Н. Акимов, З. Гумиров, Э. Хад-ралиев, Е. Анохин ва бошқа қатор қончилар ҳам меҳнатда касбдошларига ўрнат бўлиш-япти.

Эа сафига бой тажрибаси, кучи ва билимини аймай сарф-лаётган шундай зарбдорларни бирлаштирган корхона кол-лектив Тўққизинчи беш йилли-гининг белгиларини тўртанчи йил-да анимасига олган социалис-тик мажбуриятларини шараф билан бажармоқда. Қончилар шу кўнчага пландагидан таш-қари ўиларча эиелон кўмир қазиб чиқардилар ва республи-камиз шаҳар ва районларига жўнатдилар. Маҳсулот реализа-ция қилиш, жамғарма олтиш, меҳнат унумдорлигини ошириш тошпирикларини бажаришда Ангрен бўйича энг яхши кўр-саткичга эришган шахта кол-лективига шахтёр партия комит-ети ва шахтёр актрона комит-етининг кўчма Қизил байрони берилди.

Азамат шахтёрлар шу қуил-ларда кўлға киритилган бу ютуқларини янада мустаҳкам-лаш, Ўзбекистон ССР ва Ўзе-бекистон Компартиясининг ярим асрдан олтин тўйини муносиб совғалар билан нишонлаш, ҳў-жаллик йилини барча техник-иқ-тисодий кўрсаткичлар бўйича яхши якунлаш учун ҳиммат камарини маҳкам боғлаб меҳ-нат қилмоқдалар. Уларнинг бу олийжаноб мақсад йўлидаги ишларига катта-катта муваф-фақиятлар ёр бўлишига тилан-дошимиз.

М. МАҲМУДОВ.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

СТАВРОПОЛЬ ҲЛКАСИ. Бу йил 3600 га яқин «Колос», «Ирис», «Сибиряк» каби юқо ри унумли комбайнлар уақа гаалзорларида мавлон уради. Суратда: Налагтада теширўа станциясида «Ирис» комбайн ларини тушириш.

К. Тарусов фотоси.

УКРАИНА ССР. Киев авиация заводи коллектив беш йиллигининг тўртанчи анжўрачи йилда баракали меҳнат қилмоқда. Янги техника ва илгор технологиянинг жорий эти-лиши натижасида меҳнат унумдорлиги ўтган йилга нисбатан 8,5 процент кўпаяди. Ҳозирнинг ўндайек 200 дан ортқ ишчилар ўа шахсий беш йиллик тошпирикларини бажариб бўладилар.

Суратда: АН-24 самолёти йилмоқда.

Ю. Мосеняк фотоси.

ТУЛА ОБЛАСТИ. Скуратск тажриба заводида янги маши-налар ишлаб чиқарила бошланди. Кон санаотида фойдалани-ладиган 4 ИП—2Б комбайнлари кўмир ва бошқа маъданлар қазинида айниқса кўл келди. Суратда: янги комбайн.

П. Мяслов фотоси.

(ТАСС фотокорреспонденти).

ДЕҲҚОН ҚАЛ-БИДА КУВОНЧ

Туя билан ёққан ёмғир ар-талаб тинди. Умаркул ака бара-ке уруғи қадалган далавлари кўз олдида келтириб ташвишлан-нар эди. У тошпиб нопушта қилди да, далага кўл олди. Ахир бундай пайтда қанча деҳ-қон унда бемалол ўтиради, дейсин.

Бригадир чигитнинг қолати-ни, ёмғирнинг унга нафти ёки за-рарини чамалаб кўрди. Дала-ларини меҳанизатор билан бирга айланиб, бошқа қартага ўтди. Бармоқ учалари билан тупроқни сал кавлаб, чигитни кўздан ке-чиришди. Иши урган чигитлар эрта-илдин тупроқни ёриб чиқа-миш, деб турибди.

— Кун исб кетса қатқалоқ бўлиб, илҳилининг ўсишини суст-лаштириб қўйиш мумкин,— гап бошлади Умаркул ака,— Нихолларга шу бўғуноқ илҳос беришни бошлаш керак.

Умаркул Косимов 1-«Пес-кент» совхозининг 6-бўлимиде-га илгор бригадига бошчилик қил-лади. У ҳар илги ўа йилда бажаришга оядатланган. Бри-гада бошчилик қилаётгандан бе-ри пахта ҳосилдорлиги йил са-йин ошиб борапти.

Ўтган йил бу бригадига ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳос-ил олинган бўлса, улар бу йил 35 центнерлик маррани қўлаб меҳнат қилишяпти. Бу уақан маррани ағлашш учун 94 гек-тардан нборат пахта майдони-нинг ҳаммаси етарли ўғитлан-ди, мавсум иллари пухта ўтқа-зиди. Об-ҳаво қийинчиликлари-га қарамасдан чигит сифатини эгаллади.

Пахта ҳосилдорлигини оши-ришда энг шемасининг ҳам катта аҳамияти бор. Брига-дининг Карим Шоймонов бошлик эиелос 44 гектар ерга чигитни 60х30 схемасида, Мусулмонов Тўрақулов бошлик эиелос 50 гектар ерга 90х20 схемасида эди. Ҳозир барча майдонларда чигит беҳато униб чиқди. Ўза нарварини бошлаб нборилди.

Шу қуиларда далавларда бўл-ган киши қўнғир тусли карта-ларда маржон тизмаларидек гў-за илҳиларнинг кун сайин, соат сайин кўнаётганлигининг гувиқ бўлади. Қўнча та-ниинг мўрғак майсалар деҳ-қонга олам-олам қувонч бахш этади.

Йонажон республикамизнинг ва Ўзбекистон Компартияси-нинг тўйини муносиб кутиб олиш, катта хирмон бўйиб қи-лиш учун курашаётган ҳар бир деҳқон шу қуиларда катта масъ-улият билан меҳнат қилди.

Ж. ОТАҚУЛОВ.

Пескент райони.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ЎҚУВЧИ ВА ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАРБИЯ

Еш авлодин тарбиялаш жа-равсин жамият тарбияти бил-ан узвий боғланган. Ватан-парварлик ва интернационал-стик тарбия воситалари ҳам за-мон талабларидан келиб чи-қади. Сиз педагогика фанлари кандидати Р. А. Полудьяно-нини «Ўқитувчи» нашриёти то-монидан яқинда чоп этилган «Ўқувчиларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш» деган китобчасини ўқисангиз, шундай тарбиянинг ўзига хос шикл ва методлари билан яқиндан танишасиз.

Китобда мактаб ўқувчилари-ни ватанпарварлик ва интер-национализм руҳида тарбиялаш соҳасида жойларда тўлганган кўнчалар атрофидан таҳлил қилинган. Шу билан бирга оли-ма тарбия ишда миллий ва интернационал томонларни би-рга қўшиб олиб боришнинг усулларини ҳам кенг ёритган.

Қардош тиллар, айниқса рус тилини ўрганиш, турли миллат вакиллари билан урчушулар ўтказилиш, диққатга сазовор жой-ларга эиелуриш, походлар уюштириш, дўстлик ёллимла-рини олиб бориш ишлари интер-национал тарбиянинг мўҳим омилла-ридир. Ўқилганда булар билан боғлиқ кишиларни мисол-лар келтирилган. Илмий ва ил-мий-методик ҳўсослар чиқа-рилган. Пионер ва ўқувчилар саройларидаги тарбия ишлари билан боғлиқ социологик кўзатишлар натижалари келти-рилган.

Пионерлар уйи ва интерна-ционал дўстлик клублари маш-ғулотларининг намунади план-лари, мактаблардаги Ленин музейлари иши учун жаоб-гар бўлган пионер активлари билан олиб бориладиган маш-ғулотлар календарини эса ки-тобда илова тариқасида берил-ган.

А. АҚБАРОВ.

ШИЖОАТ-КОР ЁШЛАР

Тошкентдаги заргарлик заво-ди тила цехининг Қўқор Тў-раев бошчилигидаги комсомол ёшлар бригадаси КПСС Марка-зий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига ян-ги-янги аjoyиб ишлари билан жаовоб бериб, илҳодий тапабўв-са ва шижоат ҳамда серумун иш-лаш намуналарини кўрсатмоқ-далар.

Еш заргарлар олдиларига қўйган шарафли вазифини ба-жариш учун умумхалқ соци-алистик мусобақасини кенг қў-лоқ ёйдириб юбордилар. Қвар-тал ишлаб илчилар тошпирик-ни 125 процент адо этидилар. Апрель ойи планини бажаришда ҳам юқори кўрсаткичларга эри-шиб, 3614 жуфт зирак ишлаб чиқардилар.

Бу ишларда айниқса бригада-нинг Абдурашид Ғаниев, Собит Абдуллаев ва Маҳаммадхон Турдиев каби жонқурларини алоҳида ўрнат кўрсатдилар.

М. ҲАКИМОВА.

Улуғ Ватан урушида қозо-нилан ғалабанинг 29 йиллиги-га бағишладиган Янгиёул райони-даги Ниебончи қишлоғида аjoyиб тағинга бўлиб ўтди. Опа-юртиниз бошига оғир кун туш-ганда миғлаб совет кишилари қатори ниебончиликлар ҳам Ватан қақиринга «лабай» деб жаовоб беришди. Қишлоқдан 3 миғдан ортқ киши дастлабки қуилардаёқ фронтга йўл оиди.

Ниебончиликлар душман бил-ан аёвсиз жанг қилиб, жанговар йўлдан, босиб ўтишди. 29 йилдики, ниеб-ончилик совиқ жангчилар Ға-лаба байрамни тағинга қили-шди. Мана, кўркакларидега ка-тор жанговар орден ва медал-лар ярқираб турган Мирза Бой-матов, Нишонали Ғойназаров, Қўқор Мўхамедов, Раҳимбер-ди Холматов, ўртоқлар тағинга

Ниебончиликлар душман бил-ан аёвсиз жанг қилиб, жанговар йўлдан, босиб ўтишди. 29 йилдики, ниеб-ончилик совиқ жангчилар Ға-лаба байрамни тағинга қили-шди. Мана, кўркакларидега ка-тор жанговар орден ва медал-лар ярқираб турган Мирза Бой-матов, Нишонали Ғойназаров, Қўқор Мўхамедов, Раҳимбер-ди Холматов, ўртоқлар тағинга

МАНГУЛИК ҲАЙКАЛИ

нинг олдинги сафида бормоқда-лар. Ҳақиқатдаки — Совет Иттифоқи Қарамони Абдулла Қўрбонов, уч даражали «Шў-ҳрат» ордени кавалери Мўмин Каримов қишлоқнинг фахри ҳисобланади.

Урушда халок бўлган 687 жангчининг хотирасини абадий-лаштириш мақсадида қишлоқ марказида мардлик—мангулик ҳайбони ташкил этилиб, унинг тўрига ёдгорлик ўрнатилди. Машъада пойтахтидаги 14 туркистонлик комиссарига ўрна-

тилган ёдгорлик олдидаги абадий машъададан ёйди-рилиб, Ниебончи олоб келинди. Мангулик Ҳайка-лин оғишда район пар-тия комитетининг биринчи се-кретари А. Алимов сузлади. Ле-нин номи колхозининг раиси Н. Азизов, Совет Иттифоқи Қар-амони А. Қўрбонов, ге-нерал Б. Х. Сирожиддинов ўр-тоқлар ҳам янгиёуллик қахра-монлар тўғрисида тўққизинчи сўзладилар.

З. ЗИКИРОВ.

МАМАЛАКЛАР ВА КИТЪАЛАРДА

ИСРОИЛДА МИТИНГ

РИМ, 13 май. (ТАСС). Бу ерда олинган хабарларга қара-ганда, Иудей яқинда «Исро-ил ССР» дўстлик ҳаракати-нинг тапабўвси билан фашист-лар Германияси устидан қозо-нилан ғалабанинг 29 йиллиги-га бағишланган кўп миғ ки-шилик митинг бўлиб ўтди. Унда Исроилдаги тараққийпарвар жамоатчилик вакиллари, про-фессор И. А. Хасюн бошчили-гидаги чет эллар билан дўст-лик ва маданий алоқа қилувчи совет жамиятлари союзининг делегацияси ҳозир бўлди.

Гитлеризмга қарши фронт ва нацизм қўрбонлари курашчилар-ни Исроил бирлашмасининг раиси М. Перельман митингда табрик нутқи сўзлади. Шундан

кейин сўзга чиққан «Исроил-СССР дўстлик ҳаракати» пре-зидиумининг раиси, танилиб ёзуви М. Ави-Шаул фашист-лар Германиясини тор-мўр қи-лишга ва инсониятни жаҳон уруши даҳшатларидан омон сақлаб қолдишга Совет Иттифо-қи ҳал қилувчи ҳисса қўшсан-лигини таъкидлаб ўтди.

Совет жангчилари ёдгорли-гига совет делегациясида, «Исроил-СССР» дўстлик ҳа-ракати президиумидан, гитле-ризмга қарши фронт ва на-цизм қўрбонлари курашчилари Исроил бирлашмасидан, Исро-ил демократик қончилар ҳа-ракатидан, Исроил коммунис-тик ёшлар союзида ва бошқа ташкилотлардан гулчамбарлар қўйилди.

ЮКСАК БАҲО

БУЭНОС-АЙРЕС, 13 май. (ТАСС). Аргентина Коммунис-тик партияси баёвот эълон қилди. Бу баёвотда Аргентина ҳўкумат делегациясининг СССРга, Польша Халқ Респу-бликаси ва Чехословакия Халқ Республикасида қилган сафар-ларига юксак баҳо берилмоқда. Аргентина халқи, дейилади баёвотда, ҳўкуматнинг жаҳон-

даги барча давлатлар билан, айниқса Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакат-лар билан муносабатларини ке-нгайтиришга қаратилган сиёса-тин қўлаб-қувватлайди. Ана шу мамлакатларда имзоланган битимлар, деб таъкидланади ҳўкуматда. «Аргентинанинг ил-мухалифлик монополияларга нисбатан қарам бўлишини тў-ғитишга ёрдам беради».

Совет Иттифоқи Туркияга металлургия саноатини ривожланти-ришда ҳар томонлама ёрдам бермоқда. Ис-кендеруп шахри яқ-инда совет мутахас-сисларининг иштиро-кида металлургия ком-бинати бўйиб этнамқо-да. Комбинат мамла-кат саноат корхонала-ри ичда энг йирини бўлади. Суратда: ком-бинат қурилмишда.

В. Попов фотоси.

ТАСС фотокорреспонденти.

КИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЕЛГРАД Югославия-нинг Шибенике (Хорватия) шаҳридаги алюминий комбинатида йилга 75 миғ тонна метал ишлаб чиқариш қувватига эга бўлсан алюминий электро-лиз қилдирилган йирин цехнинг биринчи навбати фойдаланишга тошпирилди.

➤ ЖЕНЕВА. Ўа сафарида хотин-қизларнинг 250 такичи-лотини, шунингдек хотин-қиз-лар ҳўқуқини ҳимоя қилувчи Швейцария уюшмасини бир-лаштириб турган Швейцария хотин-қизлар жамиятлари Со-юзини хотин-қизларнинг Миллий Конгрессиини қақирини ёқлаб чиқди. Бу конгрессини келаси йилнинг январь ойида ўтказиш мўлжалланмоқда.

➤ ЛОНДОН. Илмий ва ма-мурий-техника ходимлари уюш-маси Англияда ирқий камсит-ишга қарши чиқди.

➤ НЬЮ-ЙОРК. Мичиган ва Йўркия штатларида кулчи до-куз бўлди. Бир неча киши ҳа-лок бўлди ва бир неча ўн ки-ши ярдор бўлди.

➤ ГАВАНА. Гватемаладаги олинган хабарларга қўра, «Элим эскадрон» ўта сўз та-шиқлотининг безоридан дикта-тор Карлос Арана Осорио мам-лакатда ўрнатган қонунга энг ва репрессиялар режимиға қар-ши норозилик билдираётган-ларга нисбатан террор кампа-ниясини давом эттирмоқда. Террористлар оппозициядаги христиан-демократик партияга қарашли биного граната таш-лаб, созиларни зарар етказди-лар. Бахтли тасодифга қўра, ҳеч ким шикастланмади.

➤ ТАНАНАРИВЕ. Реюньон Компартиясининг органи «То-муньяк» газетаси чиқа бош-лаганига 30 йил тўлди. Реюньон коммунистларининг жанговар газетаси ҳозир Ре-юньонда энг оммавий ва о-брули нашрлардан бири бўлиб қолди.

➤ ДОРУССАЛОМ. Танза-ния Англия регионларига но-майдаси Йоганнесбургга кел-ганлиги муносабати билан Ан-глия билан барча спорт алоқа-ларини узати. Миллий мадания-т ва ёшлар министрнинг ўринбосари Сембуче бу ерда шунини айтди: «Ирчиқлар билан ҳамкорлик қилган мамлакат билан спорт алоқалари ўрната-ларининг мол-мулкни нацио-нализация қилди».

«Хинду» газетасининг маъ-лумотларига қўра, ҳозиргача

30 миғ уй-жой қурилиб, фой-даланишга тошпирилган, яна 30 миғ уй-жой қурилишга ту-таланиш арафасида. Бу про-грамма Панжоб, Мадхья-Пра-деш, Хариян, Ғарбий Бенгалия ва мамлакатнинг бошқа штат-ларида уй-жой қурилишини кенг авк олдиришга асос сол-ди».

«Хинду» газетасининг маъ-лумотларига қўра, ҳозиргача

30 миғ уй-жой қурилиб, фой-даланишга тошпирилган, яна 30 миғ уй-жой қурилишга ту-таланиш арафасида. Бу про-грамма Панжоб, Мадхья-Пра-деш, Хариян, Ғарбий Бенгалия ва мамлакатнинг бошқа штат-ларида уй-жой қурилишини кенг авк олдиришга асос сол-ди».

«Хинду» газетасининг маъ-лумотларига қўра, ҳозиргача

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОКЕЛАЛАР

ХИТОИДА УЧ ОЛИШЛАР

ЛОНДОН, 13 май. (ТАСС). «Дейли телеграф» газетаси Пе-лондаги мухбирининг хабарини босиб чиқарди. Ҳабадга келин-ти бир неча ҳафта мобайнида Наннин шаҳрида неча ўнлаб кишилар қати этилганлиги ай-тилади.

Шу шаҳарда деворга қонил-ган дандибой қаракларидега қати этилганларнинг номлари кўр-сатилаб, уларнинг қилган «жи-ноятлари» санаб чиқилди. Бу кишилар «Ли Бю ва Конфу-сини тағир» кампаниясида қарши чиқарилганда айбонланди.

Мао Цзэ-дуннинг сиёсатига қўшилмаганлардан ўа олинган. Лиги тўғрисидаги мана шу ҳа-бар илзари Гуанчжоудан оли-нган ани шундай хабар кетида айтилди. Хитой бўлаб сарфар қилганда ақибларини шу му-носабат билан мамлакатда ақ-вол кескирилдиб кетганлиги қанд этмоқдалар, деб ёзди га-зета.

РОДНЕЙ АРИСМЕНДИ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 13 май. (ТАСС). Бу ерда ўруғайдан олинган хабардан маълум бў-лишча, Компартия Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисменди ў ерда қамолда олинган. Бундан таш-қари Компартия Марказий Ко-митети Йўркия Комитетининг аъзоси Альберто Альтесор ва Компартия Марказий Комит-ети биринчи секретарининг бир қанча ходимлари турмага таш-ланган.

ЙЎЛ СТАТИСТИКАСИ

Француз ҳавфасилиги хизма-ти ўтгангай тақдирини шунга кўрсатди: 18 ёшдан 24 ёшга бўлган кишилар автомобиллар-нинг энг ёмон ҳайдовчилари экан. Улар ҳавф-хатардан чў-чимай, бошқа автомобилчилар-га қарганда қарийб икки мар-та кўпроқ аварияга учрашар экан. 35 ёшдан 44 ёшга бўл-ган ҳайдовчилар энг яхши ҳай-довчилар эканлиги маълум бўлди. Улар оладатидан 25 процент нам йўл ҳодисасига дучор бўлишаркан. Аёллар ёшдан наътий назар оран-ларга нисбатан машинани ёмон ҳайдашаркан; автомобиль йў-ларида уларнинг машинани ҳавфли ҳайдаши ўртача дара-жадан 25 процент юқори экан.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент йиррига ва қишлоқ ҳужалигини механизациялаш инженерлари институти чорвачиликда оғир меҳнат жараёнини механизациялаш, қишлоқ ҳужалигини электрлаштириш, гидромелиорация ишларини механизациялаш, машиналар ремонтини ташкил этиш бўйича турли ихтисосда кадрлар тайёрламоқда.

Янги иқтисодий касблар факультети ҳам чинакам кадрлар ўқоғи бўлиб қолди. Штатсиз муҳаббатимиз факультет декани Н. Шибаловага бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Бизнинг факультетимиз институтдан саккизинчи факультет ҳисобланади, — дейди декан. — Унда асосан еттига бўлим бор. Булар қизлар рақс ансамбли, ўзбек миллий куй-

ҚАЛБЛАРГА ЙЎЛ ТОПИБ...

лари, «Орау» эстрада-вокал ансамбли ва бошқалардир.

Қишлоқ ҳужалик-институтлари ва техникумлари йқтисодий касб факультетлари бадий ҳаваскорларининг зонал кўрик-конкурс ўтказилди. Қизлар рақс ва эстрада ансамбллари бу кўрикда гўлиб чиқдилар. Шундан сўнг, Белоруссияда Бутуниттифок қишлоқ ҳужалик олий ўқув юртилари бадий ҳаваскорларининг якуловчи кўрик-конкурсда қатнашшиш ҳукудини қўлга киритди. Зухра Нуржонов, Муҳаббат Ава-

матова, Иброҳим Назаров, Шаҳид Улбаев, Мунаввар Воҳидова каби ўн студентга стипендия қўшимча равишда 45 сўмдан, 75 студентга 20 сўмдан, 9 кишига эса 15 сўмдан мукофот пули берилди.

Қарийб бир ҳафта давом этган якуловчи фестивалда эса Иттифоқимизнинг 53 та олий ўқув юрти студентлари иштирок этдилар. Бизнинг қўшиқчи йигитларимиз ва ўқинчи қизларимиз ўз институтлари шарофтини ҳимоя қилиб, биринчи ўринни қўлга киритдилар. С. Анорбоев, И. Назаров, М. Ава-

матова, М. Акбарова, Х. Миралимова ва бошқалар фестивал лауреатлари бўлишди.

Истефодиди ешларга мутахассислик билан бир қаторда бадий таъкидотчилик бўйича ҳам иккинчи диплом берилди. Ўтган йили 150 дан ортиқ студент икки диплом эгаси бўлди.

Келажакда қиладиган ишларимиз кўп. Ҳозир институтимизда 13 хорижий мамлакатдан келган ешлар тахсил кўрмоқда. Буларнинг кўчилиги «Орау» эстрада вокал ансамблининг иштирокчилари ҳисобланади.

Ансамблларимиз иштирокчилари яқинда телевизор орқали ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Бу кўрсатувда хорижий мамлакатлардан келган студентлар ҳам қатнашдилар.

А. ҒОЗИЛОВ,
Ш. МИРХАБИБОВ.

БАДИЙ ВА ИЛМий ТАФАККУР САМАРАСИ

Бир неча йилдирки, Ёзувчи Пиримқул Қодиров бадий асар тили масалалари устида жиҳдий иш олиб бораётган. Матбуотда эълон қилинган қатор мақолалар, «Ҳақ» бадеъасига кирган талай қайдлар, «Дил ва тил» китобчаси ва низоҳат ўтган йили «Фан» нашриёти чоп этган «Ҳақ» тили ва реалистик проза» тадқиқоти шундан далолат беради.

Яна эълонлари билан авалли асарлари «Ёзувчи муҳаббатимиз» тарихда ёзилган, уларда бадий тил ҳодисаларини образли мушоҳида этиш устунилик қиларди.

Кейинги тадқиқотида ҳам автор содиқ даражада шу услубига содиқ қолади, ёзувчилик тафаккурига хос хусусиятлар — образли мушоҳида сақлангани, гарчи ўз шахсий-ижодий таъкидлари ҳақида гапирмас ҳам бадий ижод тил саъяти масалаларини чуқур ҳис этиб, ўз таъкидларини призмадан ўтказиб, баён этаётганлиги яққол сезилиб туради. Тил билан боғлиқ ёзувчи лабораторияси устида ган кетганида «табиғ табиғ эмас — дард торган табиғ» деганлариди лухта иш кўради.

Айни пайтда бу асар авалли-академикларнинг асосига қўйилган; ишнинг баён услубида, композицион қўрилишида, илгари сурилган концепцияларида йиринг тадқиқотларга хос илмийлик мавжуд.

Китобнинг «Муқаддима»сида автор бадий асар тилини ўрганиш ишнинг биздаги ҳозирги аҳволи билан таъкидлади, унинг тилишуносларнинг ҳимматларини мамнуният билан эътироф этади, ешилши лозим бўлган баён чалқашликларини тилга олади, бадий адабиёт тилини «тилишуносликка ҳам, адабиётшуносликка ҳам яқин турган, айни пайтда улардан фарқ қиладиган алоҳида бир филология фани таъкид қилиш» керак, деган фикрга эътироз билдиради. Таъкид қилишнинг фикрича, бадий тил иш икки фан чегарасидан ташқи бир соҳа, деб қарашга ва уни учинчи фан фанга олиб беришга асос йўқ; бадий тил — адабиётшунослик билан тилишунослик орасида девор йўқлигини, аксинча бу икки фан биргаликда қиладиган умумий филологик ишлар ҳам бўлишини ўрсатганда далолатиди. Агар тилишунослик билан адабиётшунослик филология фанининг икки соҳаси бўлса, бадий тил шу нисбатда соҳага ҳам оғзада берилган, уларини тўдан бирлаштириб турадиган умумий илмий дур...

П. Қодиров ўз ишида маъқур «илмий» адабиётшунослик соҳаси билан боғлиқ томонларини, бадий адабиётнинг спецификаси материалларида қандай акс этишини текширишга жазм этади, тахсил объект қилиб эса ўзбек прозаси таркибиди тилишунослик, яъни реалистик прозанинг тилишунос ва шаклланиш босқичини танайлади. Бу босқичда насар тили билан боғлиқ проблемалар жуда кўп, автор улардан, бизнингча, энг муҳимини — реалистик прозанинг шаклланишида халқ тилининг роли масаласини ажратиб олиб, бутун диққат эътиборини шу мавзу тахсилга қаратади.

Китобда таъкидланишича, ўтган асрнинг иккинчи ярмидаги янги тарихий шайроғда, прогрессив адабиятнинг ҳаёбахш таъсири остида бадий ижод ва тил боғида қўшимча йигитликлар туғилди, ҳусусан 1905 йили рус революциясидан кейин В. И. Ленин таъбирини. Осиёда юз берган ўзгаришлар кўпгина адабиётда ҳам яққол кўрина бошлади, реалистик жанрларнинг — проза ва драматургиянинг пайдо бўлиши жонли халқ тили қўрилари сари очилган йўл бўлди. Ҳамза, А. Қодиров, А. Аллонов, М. Шермухамедов каби авторларнинг Октябрь инқилобига қадар яратган янги жанрлардаги асарлари реалистик, бинобарин халқ тили бойликлари томон қўйилган илк қадамлар эди. П. Қодиров ҳақин равишда улар орасидан Ҳамза билан А. Қодиров асарларини алоҳида ажратиб кўрсатади, ҳусусан «Янги соғди», «Заҳарли ҳаёт», «Бахтсиз кўёв», «Улоқда» сингари насар тил ва драматик асарларни тил яхшидан анча баъофисил тахсил этади, уларнинг, ҳусусан Ҳамза асарларининг жадид адабиёт намуналарини ҳар яхшидан устуни турлини далиллар орқали исбот этади.

Улғу Октябрь социалистик революцияси бадий тафаккур ривожини учун кенг йўл очиб берди, Октябрьдан бурун бошланган реалистик анъаналар янги маънога касб этиб, натта куч билан намоён бўла борди, реалистик жанрлар, ҳусусан драматургия билан бадий проза тез тарққиб эрта бошлади, ҳусусан бир мудат ишда наҳот реалистик адабиёт «таъкид билан ўзгаша бўлиб» тўлақонли драмалар, ҳикоялар, романилар майдонга келди, она тилимиздаги янгилаш жараёни гўягиз тез суръатлар билан борди.

Тадқиқот ҳақи ўзидекисил туғалланган эмас. Бу китобда ёзувчи қарат ўзбек прозасининг дастлабки йигирма йиллиги даври билан беканган; Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги даврлар прозасининг бадий тили тахсиллини таъкид китобга қолдирган, бу йиллардаги насар тилини бошқа назарий масалалар аспектида ўрганишга ваъда қилган. Эҳтимол «Ҳақ» тили ва реалистик проза» китобда қўшимча тўлақон қолган ўқилар ва масалаларга таъкид асардан жавоб топармиз. Бундай асарини мушторлик билан кута-миз.

Умарали НОРМАТОВ.

ТАҚРИЗ

Тадқиқотнинг «адабий тил» ва «жонли халқ тили» улар орасида фарқ ва умумийликлар ҳақидаги муҳаббатимиз диққатга сазовор. Ижод кўп халқлар адабиёти конкрет тарихий шайроғ, маълум радициялар таъқоси билан тил, услубда китобийликка мойиллик даврини бошдан кечирган. Адабий тил билан халқ тили орасида тушган маъна шу «хитой девори»ни олиб ташлашда реалистик жуда муҳим тарихий реалист адо эди. Ўзбек адабиётида ҳам худди шу ҳол юз берди, тўла маълумоти етук реалистнинг шаклланиш даврида адабий тилимиз илгарики китобийликдан қўйилди, жонли халқ тили баъзага ўтди. «Бунинг натижасида, — деб ёзади автор, — адабий тилда наг та сифат ўзгариши юз берди. Ўзбек адабиётида илгари бўлмаган тўла қонли реалистик роман, повесть, ҳикоя, очерк, фелетон жанрларнинг шаклланиши тилда маъна шу сифат ўзгариши юз берган шайроғдаги маъна шу бўлди. Чунки эски адабий тилимиз тўлақонли реалистик прозанинг талаблари жавоб бера олмас эди» (7-бет).

Китоб муаллифи классик адабиётимизда «китобий тил» аниқласи билан баробар «жонли халқ тили»га яқинлашгани тилиш тенденцияси ҳам маъжуд эканлигини айтади, бунинг тасдиқи сифатида бир қатор мисоллар келтилади. Менимча, бундай далилларни янада кенгайтириш, фикрларни далиллар қайтавертиш мумкин эди.

ҲАР ТЎҒРИДА

БАХТЛИ ОТА

Яқинда 70 ёшлик Нигерия фуқароси Идахоси Усебора олмасига яна 3 аъзо қўшилди. Унинг 26 ёшлик қайлиги Филомена бундан аввал уч марта нигериядан эгизак фарзанд кўрган эди. Олти фарзанд сафига энди яна бири бўла уч эгизак қўшилди.

ҚУТИЛМАГАН ХАЗИНА

Ҳиндистоннинг жанубий қисмида Вани деган шаҳарча бор. Шаҳар ақли ерга ишлов бераётганда галати ёзувлар ёзилган бир парча терини топиб олди. Ундаги ёзувларнинг маънини қарийб учун рота бир ой овера олган эди. Нихоят, бир хазина эгаси деган хат эканлигини билди. «Тилла, кумуш ва қимматбаҳо бойлиқларни қаерга бекитиш билмай, ҳавотирда эдим. Нихоят, ташвишдан қўйилган қарғий қарор қилдим. Нихоят, бир-ички хизматқорларим билан бойлиқларни сандиқларга жойлаштириб, туғида ташлашди. Эски қудуққа олиб бориб ташладик», деб ёзилган эди хатда.

Экспертиза хатин XIX аср охиридаги ёзилганлигини аниқлади. Қарангки, бойлик шу кунга қадар ўша қудуқда экан. Тошланнинг қиммати 50 миллион рупийга тенг чиқди.

Узоқ-яқин йўлга борар бўлсангиз...

Милиция подполковниги Обид ака Мирзиёлов билан белгиланган жойга етиб келганимизда вақт пешинга яқинлашиб қолган. Яқинда фойдаланишга тоштилиган ойнавазиди Давлат автотранспорти буюмига тўтат ишча ва майдончалар машиналар билан лиқ тўлган.

Бинонинг иккинчи қаватига кўтариламиз. Хона шинам ва ёруғ. Тўрда тўладан келган яғиндор милиция старший лейтенанти ҳайдовчиларга аланмаларни тўшатилади.

— Район инспекцияси бошлиғи, — икки оғиз сўзга танаширади ҳамроҳим. — Тоҳир Маҳмадов, Еш бўлса ҳам ўз ишга пухта, техника кўриги олдидаги инструктор ўтказмоқда.

Йигилишнинг асосий қисми тўлаб, савол-жавоблар бошланди. Маҳмадов, йўл ҳавфсизлиги қоидалари, автомашиналарни техник жиҳатдан қандай асраш, ремонт ишлари ва бошқа мавзуларда берилган саволларга қисқа, лўнда жавоб қайтаради. Айрим ҳайдовчиларга ГАИ бошлиғи ёнида ўтирган милиция младший лейтенанти Маҳмадjon Турсунов жавоб беради.

Инструктор тугади. Барча ўз машинаси томон йўл олди. Тоҳир Маҳмадов пешонасидан терларини оғизга артар экан, ўз иши ҳусусида йўл-йўлаки тўхтади.

— Уч ярим мингдан ортиқ киши ўз шахсий машинасига эга. Бу тўқчилик, фаровонлик нишонаси албатта. Ленин «беш қўл барабар эмас» деганларидек, кўпчилик машинани техник томондан қандай асраш, сценелени, бошқарини система-си, тормоз ва бошқа система-ларини солашни мукамал биллавермайдилар. Улардан бирорта-си бўшатириб юборилса ёки эътибордан четда қолдирилса бахтсизлик рўй бериши мумкин. Машиналарини вақти-вақти билан техник кўридан ўтказиб туриш эса ана шундай ҳодисаларнинг олдини олишга ёрдам беради.

— Ҳақиқатда, профилактикада, гап кўп, — қўшимча қилади Турсунов. Бундай таъкидларнинг мунтазам ўтказилиб турилиши йўлларда аварияларнинг кескин камайишига олиб келди.

Дарвоқе, ГАИ ходимлари район территориясида жойлашган саноат корхоналари, автобазалар, колхоз-совхозларда, шунингдек мактабларда бўлиб суҳбатлар ўтказишади, савол-жавоб кечалари ўтатиришади. Бундай учрашуларда асосан ҳаракат ҳавфсизлиги ҳақида,

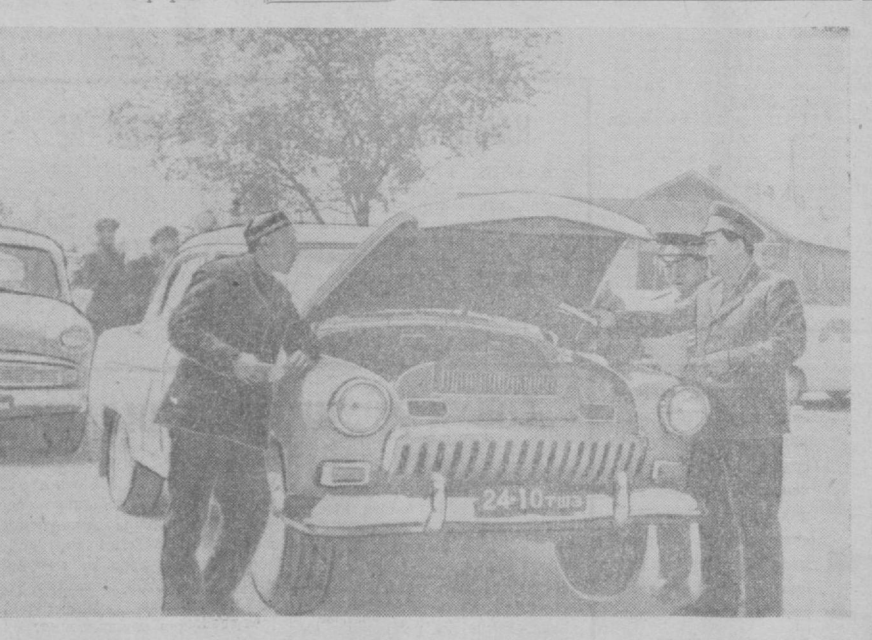
қўша қонун-қоидаларига кири-тилган ўзгаришлар ҳусусида гап юритилади. Чунки, шу йил-нинг дастлабки тўрт ойи мобайнида районнинг Охунбоев номи, Навоий номи колхоз-ларда, Қўйилдаги автобазда, Киров қишлоқ Советига қарашли 1-мактабда автомобил-иш-қирозларини қизқитирувчи ма-саладар юксалдан учрашувлар ўтказилди. Бундай таъкидлар ўз самарасини бермоқда, авари-я ҳамда бахтсиз ҳодисалар камайиб бораётган.

Техника кўриги намунали, ушшоқлик билан ўтди. ГАИ инспекторлари Тўқин Турсунов, Ҳасан Алшуматов, Абду-жаббор Султонхўнаев ва бош-қалар кўрик давомида аниқла-ган камчилик ва нуқсонларни қайд қилиб, уларни бартараф этиш йўл-йўриқлари ҳусусида машина эгаларига тегишли кўр-сатмалар беришди. Энди узоқ, яқин йўл бориладиган бўлиса, машина эгалари ҳавотир олиш-маса бўлади...

Я. САЛИМОВ.

Суратда: (ўнгла) милиция капитани Тоҳир Маҳмадов ав-томашинани кўридан ўтказ-моқда.

Автор фотоси.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: